

TAPOLCZAI LAPOK

EZELEŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN, KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LŐWY B.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyílt-tér sora: 1 korona.

Az iskolák és az új választási törvény.

Tudvalévő, hogy az új választási törvény, nagyon helyesen, — az adó-censuson kívül, előírja a választók bizonyos mértékű iskolázottságát. Érinti ez különösen az ország lakosságának legnagyobb, a földmives polgároknak illetőleg gyermekeiknek azon részét, akik édes apjuk foglalkozását, a földmívelést fogják élethivatásuknak, kenyérkeresetüknek tekinteni.

A törvény értelmében minden földmívelő polgárnak, értelmiségi alapon is jogot kell nyernie a képviselőválasztásra. Ez értelmi alap megköveteli, hogy az illető az elemi népiskola VI. osztályáról végbizonyítványt tudjon felmutatni, szóval mintegy a választásra jogosító legalsóbbfokú érettségig bírjon. Nem terjeszkedünk ki egyéb mellékkörülmények latolgatásába, a törvény intenciója tehát az, hogy az említett iskolázottság nélkül a földmives polgár szavazati joghoz nem jut. Mi következik tehát ebből? Az, hogy minden iskolafenntartó gondoskodjék arról, hogy a törvény rendelkezésének megfelelően, állítsa fel és szervezze iskoláját úgy, hogy onnan szavazójogosult polgárok kerüljenek ki, amire különben a közoktatásügyi miniszter az iskolafenntartókat kötelezi is.

Itt tehát az iskolákra nagy, hazafias és nemes hivatás vár, mert hiszen mintegy jogositvány megszerzésére kell tanítványait elkészíteni, mely jogositványért az említett iskolai tanfolyamok elvégzése után külön miniszteri kiküldött előtt kell mintegy elemi iskolás érettségi vizsgálatot tennie. Az ország lakosságának kulturális szempontból illetően kiképzése nagy mértékű haladást fog mutatni és erkölcsi nyomást fog gyakorolni a választójog elnyerhetésére.

Tudjuk, hogy az elemi iskolák nagy részében e törvény alapján megkivánt V. és VI. osztály csak névleg szerepel. Ha van is egy-néhány tanköteles hallgatója, ott, különösen az osztatlan népiskolában, azok rendszerint a kis mértékű reáltárgyakon kívül ismétlik a IV. osztály tananyagát; csak kevés iskola van olyan, amelyekben az V. és VI. osztály külön, a tantervben előírt és megkivánt mértékű tananyagot elvégzik. Nem úgy a jövőben az említett törvény kívánalmának megfelelőleg. Igaz, hogy kezdetben nehézséggel, anyagi áldozattal fog a dolog megindulni, de annál szebb, értékesebb lesz nemcsak egyesekre, hanem az egész ország lakosságára az az erkölcsi és ebből eredő értelmi és közvetve anyagi siker, amelyet az iskolázás révén elérhetünk. Szól tehát a törvény különösen azon iskolákra, amelyből legnagyobb részt leendő földmívelők kerülnek ki. Előáll most már az iskolák oly

szervezése, hogy annak megfelelőhessenek.

Tapolczán két elemi fiúiskola van. A rom. kath. és izr. elemi iskolák. Az izr. elemi iskolában ugyan hat osztály van, azonban az V. és VI. osztályban csupán leányok vannak, mert a fiúk az elemi IV. osztályból más iskolába lépnek. Itt tehát a rom. kath. elemi fiúiskola átalakításáról lehet szó. Ezen iskola tanulóinak átlagos száma a hat osztályban 300 tanuló, akik négy tanteremben nyernek elhelyezést, egy-egy teremre esik tehát 75 tanuló, ami már, ha nem is vesszük túlságosan zsúfoltnak, de bizonyára nem megengedhető, különösen a tanítás eredményére, hogy például IV.-V. és VI. osztály egy tanteremben, egy tanító vezetésével nyerjen oktatást. Itt tehát kettős ok támogatja az iskolaszéknek azon törekvését, hogy új tantermet kell építeni, az V. és VI. osztály részére. Először, mert az iskola így túlszűfolt, másodsor, mert az V. és VI. osztály intenzív oktatására okvetlenül külön helyiség kell, külön tanítóval. Nagyon helytelenül fogják fel a helyzetet azok, akik amellett érvelnek, hogy itt van a polgári iskola, menjenek a tanulók a IV. osztály elvégzése után a polgári iskolába. Nem úgy van. Senkit sem lehet kötelezni, hogy az elemi iskola IV. osztályából a polgári iskolába menjen, mert az elemi iskola az ő VI. osztályával és a gazdasági ismételőiskolájával különálló szervezet,

Baumbach verseiből.

I. Hét év múlva . . .

Vén körtefa, hét év telt el
S élven vagy még mint látom,
A seregély tákolt fészke
Megvan-e még póznádon?
A körtefa mélyen sóhajt
S bánatosan rebegte:
„Míg vándorolt a seregély
Veréb ment a fészkebe.”

Köszöntelek hamis szemű
Szomszédnóm, te csapodár,
Még mint bimbót hagyta el
S kifeslett a rózsá már.
Óh jaj nekem, későn jöttem,
Gyűrűt mutat nevetve:
„Míg vándorolt a seregély
Veréb ment a fészkebe.”

II. Ha a madár torkoskodnék . . .

Hej gyászruhás dalos rigó,
Csakhogy megint láthatlak,
Hej máskor, úgy május tájban,
Hogy örültem a dalnak.
S most oly néma csendben vagy itt
Tökék közé bújva el:
„Ha a madár torkoskodnék,
Olyankor nem énekel.”

Hollá, megállj kis muzsikus,
Ej, mit látok, mire vársz?
Vincellérné háza körül
Lábujhegyen lépve jársz?
Vedd elő a hurok hangszert,
Egy darabot zeng csak e!!!
— „Ha a madár torkoskodnék
Olyankor nem énekel.”

Fordította: Vázsonyi Izidor.

A helyettes.

Ira: Alphonse Daudet.

Az elszászi városka Santa-Marie kovácsa, mire estére került az idő nagyon rossz kedvű lett. Máskor, amint kialudt a műhely tüze, rendesen kiült a ház előtt lévő padra, hogy kihihenje magát. De aznap este sem sórt nem ivott a legényeivel, sem nem beszélgetett velük, felesége aggodalmasan nézett reá.

Kérdezősködni nem mert, csak három szöszke fiát csittitgatta, akik vidáman hancuroztak a terített asztal mellett.

Az asszony aggodalma egyre nőtt. Ha utóbb rossz hírt kapott volna a regimenttől, vagy pláne beteg volna elsőszülött fiuk. . .

— Istenem, mi történhetett, — sóhajtott magában, mikor a kovács mintegy válaszképen dühösen felkiáltott:

— Óh, azok a gazemberek! Azok a cudar bitangok!

Megijedt az asszony és félve kérdezte:

— Kire haragszol Lory?

— Hogy kire? Azokra az átkozott fickókra, akik francia katonaruhában ténferognak reggel óta a városban és derűre-borúra ölelkeznek a bajorokkal. Ezek bizonyára ismét olyan opcios poroszok lesznek. Nem mulik el egyetlen nap sem, hogy ilyen visszautazott elszáziakat ne látna az ember!

Az asszony megpróbálta mentgetni őket:

— Eredj apjuk, azok a gyermekek nem is olyan hibásak, Algírbe küldik őket s az oly messze van! És elfogja őket a honvágy, azután az is biztatja őket, ha visszajönnek már nem katonák többé. Tehetnek arról, hogy hogy honvágyasuknál nem erősebb semmi?

— Hallgass anyjuk — kiáltott fel a kovács és hűhösen verte az öklével az asztalt, — csak asszony ne beszélne olyan dologról, amihez nem ért. Annyit mondok, ha az én fiam jönne haza ilyen renegátnak, kardommal mennék keresztül gyáva testén. . .

A falon függött hosszú vadász svádéja, mellyel hét évig szolgált a francia vadászoknál. Alatta fiának arcképe zuvav katonának öltözve. Ahogy nézte, önmagát vigasztalva, elkezdett nevetni:

— De hiszen az én Keresztélyem nem abból a materiából való! Ahány poroszt ez már levágott. . .

Jókedvében átment sörözni a szomszédba. Az asszony egyedül maradva, lefektette a három kis fiát, közben szüntelenül arra gon-

amely a leendő földmivelők szükségessége és a törvény értelmében megkívánt elméleti és részben gyakorlati ismereteit nyújtja. Az iskolaszék mozgalma tehát nemcsak szükségszerű, hanem történyszerű kívánalmaknak tesz eleget, mikor a V. és VI. osztály külön felállítására a mozgalmat megindította, amelyet támogatni, cikkünk bevezető részében említett céloknál fogva, minden polgárnak hazafias és erkölcsi kötelessége.

A mult heti tüzvész tanulságai.

Egy-egy nagyobb tüzvész alkalmával mindig újabb és újabb tanulságokat vonhatunk le magunknak, sajnos azonban, hogy a vész elmúltával legtöbbször napirendre térünk és nem iparkodunk a szerzett tapasztalatok alapján az esetleges vészszel szemben a küzdelmet hathatósabb fegyverrel fölvenni.

Valamikor réges-régen, mikor az emberekben több felebaráti érzés volt, Tapolca nagyközség polgárai általában odaadó lelkes munkálkodással iparkodtak vészben lévő embertársaik vagyónának, életének megmentésére. Ez az érzés és segélynyújtás természetesen kölcsönös volt. Szép erénye az együttérzésnek, a felebaráti szeretetnek.

S mit látunk ma, mit láttunk nemcsak a mult heti, hanem általában az utóbbi években volt tüzvészek alkalmával? Ha vészharang jelzi a tüzet, az emberek kevés hányada lelkesen siet felebarátja segítségére, nagyobb része szintén siet a vész helyére bármészakodni, vagy avatatlan és jogtalan beavatkozással a tüzoltásban résztvevők munkáját zavarni; a legtöbben pedig, különösen földmives polgáraink közül, ha csak érdekszálak nem fűzik a károsulthoz, csak hogy éppen tudomást szereznek a vészről és folytatják alvásukat, vagy napi munkájukat. Vagy nem-e így van ez? Ki meri tagadni?

Községünk lakosságának legnagyobb hányada földmivelő polgárokból áll s azt kérdelem, hogy hányan vettek részt a segélynyújtásban? Tisztelet a kevés kivételnek, bizony édes kevesen, ha pedig később a vízfordásban segítettek, azt is kényszerből, hatósági rendeletre tették. Ez nem felebaráti szeretet. Ez az egyik tapasztalat; a másik pedig az, hogy aki a vész helyére siet, rendszerint üresen megy oda, pedig hány tüzvész továbbterjedését lehetne megakadályozni, ha a tűz keletkezésekor oda sietők közül mindenki csak egy-egy kanna vizet vinne. Mert hiszen nagyon elemi tudás kell annak megértéséhez, hogy a vész első pillanataiban bőven rendelkezésre álló víz a legtöbbet érő segítség, ha pedig, ismételtelen hangsúlyozzuk, csak egy kanna vízzel sietnének az emberek a tüzhöz, úgy sok vagyont lehetne megmenteni. Nemcsak az említett, de a vízszerezés egyéb módja is nálunk nagyon nehézkes, lassu. Mert ha a készen álló 6—8 hectoliteres lajt gyorsan ér is első útjában a tüzhöz, addig, ha más módon nem áll víz rendelkezésre, míg az a lajt lemegy a tóra és ott vödörként tele merik, legalább 25—30 perc telik el, amely időközök alatt a tüzvész gyorsan tovább terjed és a leglelkesebb tüzoltó is tehetetlenül áll a vészszel szemben. Sokan azt sem akarják megérteni, hogy a tüzoltó nem vízfordó, hanem mint neve is jelzi tüzoltó, tehát ne háritsuk a vízszerezést kizárólag a tüzoltókra.

Nos, valamint a régebbi, úgy a mult heti tüzvésznel is az volt az egyik legnagyobb baj, hogy kezdetben lassan ment a vízszerezés. Nem is csoda, hisz az említett módon nagyon nehézkes is az. Most van tárgyalás alatt a vízszerezés céljára létesítendő közút építése, amely eltekintve attól, hogy közel egyezer koronába kerül, még sem fog megfelelni céljának éppen úgy, mint az a kút, amelyet ugyan-ezen célból közel egyezer korona költ-

séggel a város az alsó malomnál létesített. Kidobott pénz volt az éppen úgy, mint lenne a tervbe vett kút, amely vizét a felső-tóból levezetendő, nyílt vascsöveken nyerné. Megmutatta a mult heti tüzvész alkalmával maga a gyakorlat, hogy mit érne egy a város közepén létesítendő ártézi, vagy motoros erőre berendezett kút. Berger Manó házának udvarán épült kútból motoros erővel a kora reggeli órától délig szakadatlanul hordták a vizet. Egy-egy 9—10 hectoliteres hordó megtöltése alig tartott 3—4 percig. Ilyen kút kellene legalább csak egy a város közepére. Mily más volna akkor a vízszerezés. Még nem késő, hogy a második ezer koronát kidobjuk a tervbe vett és meg nem felelő vízvezetékre, hiszen annak létesítése ugyanis a felsőmalom tulajdonosának, a veszprémi püspöknek beleegyezésétől és a bérlő véleményezésétől függ, amit kötve hiszünk, hogy megengedjenek, de különben sem volna, mint többször említettük, célravezető. Ajánljuk, hogy e fölött gondolkozzék a községi képviselőtestület.

Mulasztást követnénk el, ha meg nem emlékeznénk derék tüzoltóinkról és más egyénekről, akik odaadó buzgalommal, fáradságot nem ismerő kitartással dolgoztak a tüzvésznel. Neveket nem említünk. Az önzetlen felebaráti szeretet kizárja, hogy azt piacra vigyük. Legyen az ő legszebb és legédesebb jutalmuk azon tudat, hogy érdek nélkül teljesítették legszentebb kötelességüket: a felebaráti szeretetet.

A megyéspüspök jubileuma. Báró Hornig Károly veszprémi bitoros-püspök folyó évi szeptember 8-án tölti be püspökségének 25 évfordulóját, amely alkalommal az egyházmegye papsága jubileumi ünnepélyt rendez, amikor egy diszes albumot is adnak át a jubiléumnak, az egyházmegye összes papjainak arcképével. Az ünnepségek programjának megállapítása ügyében Veszprémben értekezletet tartottak.

dolva: ha mégis haza jönne Keresztélyje. Gyáván, renegátnak, de itthon volna és ő is azok közé a boldog anyák közé tartoznék, kik viszontlátják gyermeküket. Ha belépne ide és

— Jó estét mama!

— Valójában ott állt előtte. Egyenruhája rendetlen. Arca zavarodott, szegyenkező. Egy óra óta csavargott már a ház körül, várva, mikor megy el apja. Az anyja örülni szeretne — nem mer. Korholni akarná, nincs hozzá bátorsága. És a gyermek oly kedvesen beszélt. Haza akart jönni, mert megunt a katonaságot, ahol mindig porosznak csufolták elszázi kiejtése miatt. Bevezette a szobába, ahol apró testvéreké ingben, mezitláb szaladtak hozzá, hogy megöleljék. Az anya etetni akarja, ő nem kívánt mást, csak vizet, hiszen annyi sört és bort ivott ma már a csapszekben.

Valakinek lépteit hallják az udvarban.

— Az apád! . . .

És rémülten vonszolja fiát a nagy cserépkályha mögé. De véletlenül az asztalon maradt a gyermek vörös zuáv sapkája.

Nagyot ordított. — Itt van az én fiam

is! . . . — kiáltott rettenetes hangon, lekapva a kardot a falról, a kályhához rohan, hol a gyermek halottfehéren, kijózanult fejjel, halálsápadtan támaszkodik a falnak.

Az asszony kétségbeesve rohan közéjük.

— Az istenért ne öld meg! Én irtam neki, hogy jöjjön haza, hogy szükséged van reá a műhelyben, hogy te ép oly szeretettel várod mint én. Hallod apjuk, hallod?

Zokog, sikong a szegény anya és visszhangkép behallatszik a másik szobából a három gyermek kedves sirása. A kovács mintha mellbelökték volna, megtántorodik és egészen más hangon kezd el beszélni.

— Te hittad vissza? Ez bizonyos? Akkor minden jól van. Menjünk aludni. Holnap, majd holnap meglátom mi a teendőm.

Másnap reggel felkeltette fiát.

A gyermek félálmosan kapkod az ágya mellett levő zuáv-ruhája után. Apja leintí. Nem azt kell felvenni. Anyja aggodalmaskodik. De hiszen nincs más.

— Adj az enyémből.

Keresztély felöltözik, ezalatt pedig az apja összerakta az egyenruhát, a kis zubbonyt,

a vörös nadrágot, huygorba kötötte, nyakába akasztotta a bádogtokat, amelyben katonai menetleveleket őrzik. Szóltanul tett-vett feleségének legnagyobb rémületére.

Mikor elkészült a fiu is az öltözködéssel, lementek a kovácsműhelybe. Szóltanul mind a hárman. Lenn a műhelyben, ahol már a tűz vörösen lobogott és dolgozott mindenki, végre megszólalt az apa:

— Nézd gyermek, itt van, örülj neki, legyen a tied. Az anyád hazahívott, te idekiváncsoltál. Legyen meg kívánságod. Minden a tied. A ház, a műhely, a kert, a szőlő, minden. Enyém csak becsüledet érte cserébe. En tudom mi a kötelességed. És én most elmegyek leszolgálni azt az öt esztendő, a mivel te tartozol Franciaországnak.

— Lory, én öregem hová indulsz?

— Atyám — zokog a fiu. De a kovács vissza sem tekintve, nagy léptekkel halad előre.

És pár napra reá Sidi-bel-Abbes városában, a harmadik zuávezredbe egy ötvenöt-éves ember állt be önkéntesnek.

SZENTMARGITSZIGETI ÜDITŐVIZ.

A legkiválóbb szénsavval feltöltött ásványvíz. Mint asztali víz nagyon kellemes, jótékony hatású egészségpótló ital.

Főraktár:
Hoffmann Jakab Fia
Ásványvíz nagykereskedő, KESZTHELY.

Egyről-másról.

A fegyverek szünete. Minden egyszer elfárad. Mindennek egyszer vége van. A legnagyobb vihar is elül és napsütéses, csöndes idő váltja föl. A fegyverek harca is, ott lent a Balkánon, szünetet tart: gulába a puska. Ágyudörgés és vérpatak közepette ültek össze a békelevegátusok, s egyetlen szavukra: béke, elnémultak az ágyuk és pihenőre tértek a hadseregek. Öt napos fegyverszünet a tizhónapos harcban. A megkönnyebbülés sóhaja tör ki mindnyájunkból, kik borzadva szemléltük ideálunk pusztulását: a humanizmus, a civilizáció megcsufolását. Megkönnyebbülve, örömmel gondolunk a jövőre, a jobb időkre, melyektől várjuk sorsunknak jobbrafordulását. Várunk mindent, áldást hozó munkát, mely meggyógyítja a sebeket és új vért visz az elgyöngyült mindnyájunkba. Egész Európára irtózatosan ránehezedett a tizhónapos háborúnak átka. A bizonytalanság érzete mellett tömérdek kárt szenvedett mindenki. A kereskedők sorai borzalmasan megritkultak. Nagy pangás a természetben, a rettenetesen drága pénz, megcsappant vállalkozási kedv, járt a háború nyomában. És minden most föl van téve a bukaresti tanácskozás mérlegére, mely hol erre billen, hol arra sülyed. Mérlegelnek, kinek mit ér a béke.

A letipornak mit ér a béke: mindent. A győzőnek: mindent. Nekünk: mindent. És mégis milyen közel vagyunk ahhoz, hogy a fegyverek szünete után ismét összekapnak, feldöntik a mérleget, kockáztatva mindent: a békét.

Tűz után. Tűz volt. Álmos arcok néztek ki az ablakon és megtudva, hogy arra lent ég: megnyugodva húzódtak vissza pihenő helyükre. A szomszéd házból riadtan szaladtak a vész helyére és ki-ki több-kevesebb erejével segített a tüzet oltani: a vészt megakadályozni. Dolgoztak hajnaltól reggelig, míg birták, mert úgy érezték, hogy ez kötelesség. Hátha az ő kevés munkájukkal hátrították el a veszedelmet: a tűz továbbterjedését. A veszély összehozta azokat, kiket a gondolat: segíteni kell, felkeltett hajnalban. A lángok borzasztó melegenél az emberek érezték, arcukon látszott a gondolat, hogy: a tűzoltóság nagy-nagy pártolásra szorul. Egy pillanatra: egy napra, élt bennük ez, míg az idő, a napok múlása ismét közönyössé nem tette őket. Fellángolt bennük a tűz melegenél az embertársi szeretet, az önzetlenség, de amint alacsonyodtak a lángok: győzött a víz, felebredt a gondolat: miért kell nekem dolgoznom? Meglett emberek kiáltoztak: nem vagyok bolond, dolgozzam, mikor biztosítva van! És lassankint otthagyták a fecskendőket. Aztán jöttek azok, kik díszben öltözve, rendesen megreggelizve elkezdtek kritizálni. A tűzoltóságot, a rendőrséget, a bírót, kik egész idő alatt emberfeletlenül dolgoztak. Korholták a rendőröket, hogy nem voltak ott. Pedig ők arról igazán nem tehetnek, hogy a fogattulajdonos uraknak addig nem tetszett vizet hordani, míg őket személyesen fel nem szólította a rendőre! Házalni kellett a rendőröknek, csak akkor hordtak vizet. Különbösen olyan a rendőr, mint amilyen a — polgár.

Korholták a tűzoltókat, pedig csak elismerést érdemelnek. Ki ott állt az égő farakások mellett, az tudja, hogy nem tréfa az. De az

elismerést csak úgy fejezhetnék ki leghelelyesebben, ha gyűjtenénk, adakoznánk új tűzoltófelszerelések beszerzésére — a saját érdekünkben is.

A gombák. Az, amit közönségesen gombának nevezünk, az csak kis része a gombák nagy osztályának. Nemcsak a kalap-gombákat, cseperkegomba, vargánya és a mérges gombákat kell ide sorozni, hanem a penészeket, a rozsdagombákat, az erjesztő-gombákat és az ugynevezett baktériumokat is. A növénytanból tudjuk, hogy a gombák mind élősködők. Klorofilljuk, mely a növényeket zöldre festi, nincsen. Élősködnek élő anyagokon, ezek a paraziták, vagy holt anyagokon, ezek a szaprofiták. Legdusabban a rothadó, korhadó talajból hajtanak. Mondhatjuk: pusztulásnak, átalakulásnak jelenségei. — A gombát sokan szeretik. Nem kérdezzük, hol termett, min élősködött, hanem elkészítve, megesszük. Mindent, ami a földön terem, az ember megköstöl: jónak talál, élete fentartására felhasznál. A gomba jó: megesszük. Nem törődünk vele, hogy honnan törték le, az erdő melyik részéből. Talán ép onnan, ahol mérget hintettek el vadat pusztítani. Talán épp ott, ahol az esővíz ezt levitte a korhadó talajba és aztán ebből nőtt a gomba: a halál. Az egyik gomba jó, a mellette lévő rossz: mérges, halált okozó. A nagy véletlen ez. A halált úgy sem lehet kikerülni. Az bent van a légy fullánkában, a levegőben, mindenben. Egyiknek a légy csipésében, egy leeső téglában jön el, a másiknak ott van a zsebében: a véletlenül elsült revolverben, vagy a tányérjában — a gombában.

Nemesgulácson négyen meghalltak gombamegészében. Iszonyu kínokat álltak ki, szenvedtek el. Mikor borzalmas sorsukat szemléltük, azt gondoljuk, az idén mégsem eszünk gombát. Ahogy lehet, kerüljük a — halált.

HIREK.

A Balatoni Szövetség Hévizen.

A Balatoni Szövetség július hó 27-én Héviz gyógyfürdőn Óvári Ferenc dr. orsz. képvis., ügyvezető alelnök elnöklété mellett igazgatóválasztmányi ülést tartott. Napirend előtt az elnök meleg hangon emlékezett meg Takách Imre főszolgabíróról, aki egymaga több mint 200 tagot gyűjtött a szövetségnek.

Ezután Reischl Imre keszthelyi városbíró kért szót és üdvözölte a szövetség választmányát abból az alkalomból, hogy Hévizen ülésezik.

A nemrégiben lefolyt választmányi ülés óta ismét 42 új rendes tag kérte a tagok közé való felvételét. Ezenkívül alapítványukat nagyobb összegre felemelték Festetics Tassilo herceg, Hornig Károly báró baboros, Somogyvármegye, Veszprém város közönsége.

A szövetségnek abbéli előterjesztését, hogy a győr—dombóvári vasúti vonalat elsőrangú-sítsák, a kereskedelemügyi miniszter kiválóan fontosnak jelezte válasziratában, ám a súlyos pénzügyi helyzetre való tekintettel megvalósítását kilátásba nem helyezhette. A szövetség e tárgyban új feliratot intézett és hasonló állásfoglalásra hívta fel az érdekelt testületeket és hatóságokat. A szövetség előterjesztésére Marczali és Balatonszentgyörgy között ez évben kísérletképen egy vasár- és ünnepnapos fürdővonatot állítottak be. Meg-

építik az akali-i telefonközpontot és a marczali—balatonberényi új áramkört is.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter helyesléssel látja azt a tervszerű munkát, melylyel a Balatoni Szövetség az iskolai kirándulókat a Balatonhoz vonza. A szövetség nemcsak tájékoztatóval, utbaigazítással látja el a diákcsoportokat, hanem gondoskodik olcsó ételmezésről és szálláshelyről, vezetőről is.

A belügyminiszter tudatta a szövetséggel, hogy nem fog elzárkózni a községi orvosi állás szervezésének jóváhagyása elől Somogykilitire nézve, ha a község ilyen értelmű határozatot hozna.

Helyesléssel vették tudomásul, hogy a déli vaspálya-társaság a szövetség minden óhaját igyekszik teljesíteni a vasúti közlekedés megjobbítása érdekében. Megelégedéssel értesültek róla, hogy a szövetség által kieszközölt balatoni körút első szakaszának építése már ki van adva vállalkozásba és hogy ezzel kapcsolatosan megoldásra kerül a sokat tárgyalt lelle—boglári utszakasz kérdése is.

Veszprémmegye alispánja engedélyt adott a szövetségnek, hogy a vármegye balatoni fürdőiben a síófoki Glatz-szobor javára adományokat gyűjthessen. Helyesléssel vették tudomásul, hogy a soproni kamara, a balatoni fürdők és a szövetség erkölcsi és anyagi támogatása mellett 4 művésznövendék jön a Balatonra, hogy itt tanulmányokat folytassanak.

A „Balaton” című darab felújítása a szövetség erkölcsi és anyagi támogatása mellett megtörtént és a budapesti Uránia-színház a fürdőidény előtt hetenként kétszer tartotta a darabot műsoron.

A művészi balatoni plakát kérdése még most sincs eldöntés alatt, a mennyiben még mindig nem sikerült olyan plakáttervet szert tenni, mely minden igényt kielégítene. A tárgyalások folynak. A szövetség a tavaszon megépítette a tihanyi remetelakáshoz vezető turista utat és a badacsonyi turista utakat újra jelezte és jelző táblákkal ellátta. A szövetség menedékhelye épül a Badacsony hegy déli ormán és rövidesen átlesz adható rendeltetésének.

A szövetség kiadásában megjelenő „Magyar Tenger” című idényújsághoz az idén már mintegy 20 fürdő csatlakozott abból a célból, hogy a fürdővendégekről a lap útján hírt adhassanak.

A szövetség művészi balatoni levelező lapokat, bélyegeket és balatoni számoló cédulákat hoz olcsó áron forgalomba. A több százezernyi nyomtatvány mind arra szolgál, hogy a Balatonra a nagyközönséget emlékeztesse.

Helyesléssel vették tudomásul, hogy a szövetség irányítása mellett több kongresszus volt itt és lesz augusztus, szeptember havában. A szövetség felirt a vallás és közoktatásügyi miniszterhez, hogy az iskolai szünetidőt október hó elsejéig kitolják legalább a fővárosra nézve, hogy a nyaraló családok üdülésüket meghosszabbíthassák.

Számos a szövetség belügyeit érdekítő kérdés megvitatása után elhatározták, hogy a szövetség ezévi közgyűlését, lévén az alapszabályok értelmében Zalavármegye a soros, Balatonfüreden augusztus hó 24-én fogják megtartani. Választmányi ülés után a jelenlevő választmányi tagok Reischl Vencel földbirtokos szívesen látott vendégei voltak.

Uj tb. főszolgabíró Zalavármegye főispánja Gályassy Lajos letenyei szolgabíró, a vármegye érdemes és kipróbált tisztviselőjét tb. főszolgabíróvá nevezte ki.

AZ ELŐRE HALADOTT IDÉNY MIATT

az összes nyári kelméket, blouseokat, pongyolákat, lüszter köpenyeket, fürdő köpenyeket és ruhákat, finom batiszt női fehérneműeket leszállított áron kiárusítja:

KARDOS NAGYÁRUHÁZA TAPOLCZA. FŐTÉR.

Polgári leányiskolai és intézeti növendékek részére kész fehérneműek, ágyhuzatok, felöltők és felső ruhák. [Finom menyasszonyi kelengyék.

A főispán nevezi ki a tanítót. A kultuszminiszteriumban törvényjavaslat készül, mely szerint az állami elemi iskolai tanítók és tanítónők kinevezését ezentúl az iskolai gondnokságok előterjesztésére a vármegye főispánja fogja teljesíteni. A törvényjavaslat állítólag már elkészült és még ebben az évben beterjesztik a képviselőház elé, hogy a jövő évben már életbe léphessen.

Gisimár. Darnay Kálmán muzeum-igazgató tollából legközelebb érdekes könyv jelenik meg. Egy őskori regény, mely Krisztus előtt 2000 évvel Sümeg és Somlyó közötti őstelepeken játszódik le. A regényt, mely az első magyar nyelven írt tudományos őskori regény, Darnay a művelt nagyközönségnek szánta. Vonzó mese keretében mutatja be hazánk kőkori műveltségben élő őslakóinak valamenyi szokását és életmódját, megismertetve a vándorlás küzdelmeit és mint tört utat a magasabb bronzkori műveltség a kőkorból. A 10 nyomtatott ivnyi terjedelmű kötet most került nyomás alá és a kiadó részvénytársaság a karácsonyi könyvpiacra szánta.

Tanítók ünnepe Keszthelyen. Szép ünnepség színhelye volt a napokban az Országos Izraelita Tanítóegyesület keszthelyi üdülőháza. Az intézmény megteremtőjének, Csukási Fülöp egyesületi alelnöknek az arcképét leplezték le és helyezték el az üdülőház társalgótermében. Az egyesület központi vezetősége Bíró Samu fővárosi igazgatóval képviseltette magát. Büchler Sándor dr. keszthelyi főrabbi szép beszédben fejezte ki Csukási Fülöp harminchárom éves munkásságának értékét és irányát, amelynek legkiemelkedőbb része a keszthelyi üdülőház, mely egyetlen a maga nemében és mely arról is nevezetes, hogy lakója lehet bármely tanító, iskolai jellegre és felekezetre való tekintet nélkül. Reischl Imre városbíró Keszthely városa nevében köszöntötte az ünnepeltet, megköszönvén, hogy az üdülőházat ott állították fel. Az ünnepelt meghatva köszöntötte meg a kitüntetést, amely őt további tevékenységre fogja serkenteni. Este lakoma volt.

A tapolczai kórház építésére benyújtott zárt ajánlatokat folyó hó 1-én bontotta fel Tapolcza nagyközség előjárósága. A pályázatra öt ajánlat érkezett be. A költségvetés 91308 koronáról szól. Ajánlatot adtak be Kovács István tapolczai kőművesmester 86962 koronáról 962 korona engedménnyel, Keszler Aladár tapolczai építőmester a 91308 K. költségvetési összegből 7% engedménnyel, tehát 84916 koronáról, Medák Béla budapesti építész 4 1/2% engedménnyel 87200 koronáról, Fuchs és Grósz zalaegerszegi építési vállalkozók 3% engedménnyel 88568 koronáról és Bricht Jenő tapolczai építőmester 57,10% árengedménnyel, tehát 86103 koronáról. Ez szerint a legolcsóbb ajánlat Keszler Aladár építőmesteré a legdrágább a Fuchs és Grósz építési vállalkozóké, amelyek között 3652 korona a különbség. Az előjáróság a folyó hó 10-én tartandó képviselőtestületi gyűlésen tesz előterjesztést, hogy a beérkezett ajánlatok közül melyiket fogadja el, illetőleg kit biz meg az építéssel.

Községi tisztviselők országos szervezkedése. A Községi Tisztviselők Országos Egyesülete az egész országban megkezdte nagyszabású szervezkedését, hogy a közigazgatási reform előtt minden tekintetben megismerhesse a községi tisztviselők felfogását, kívánságát és sérelmeit. Az egyesület vezetősége Ferényi Antal elnök és Karácsony Gyula, illetve ifj. Szokol Gyula egyesületi titkárok által minden vármegyében, illetve minden főszejgábirói járásban tartandó gyűlésen képviselteti magát és hogy ezt megtehesse, ezután kéri a községi tisztviselőket, hogy hatáskörükben kövessenek el mindent a központtal egyetértőleg megállapítandó határnapon tartandó gyűlés sikere érdekében. Az egyesület központja Budapesten, VII., Damjanich-utca 56. sz. a. van, hol úgy a szervezésre, mint bármely más ügyre vonatkozó felvilágosítást a legnagyobb készséggel megkap minden érdeklődő. Tagul szintén a központnál lehet jelentkezni, míg a tagsági díj, vagyis évi 4 korona, közvetlen az egyesület pénztárnoka: Brust János címére

(Óverbász u. p. Ujverbász. Bács—Bodrog megye) küldendő be. Az egyesületnek tagja lehet minden községi és körjegyző, al- és segédjegyző, irnok, díjnok, végrehajtó, orvos, állatorvos, pénztári ellenőr, mérnök, rendőrtisztviselő, gyakornok, anyakönyvvezető stb. Az egyesület kebelében közigazgatási, közegészségügyi, állategészségügyi, községrendezési és közrendészeti szakosztályokat állít fel, hogy az évtizedeken keresztül elhanyagolt községi és ezek tisztviselőinek érdekeit hathatósan felkarolja és a kormánynál ezeknek az érdekeknek szószólója legyen.

— A footballsport

barátai a múlt vasárnap szép számban jelentek meg a halápi-ut mentén elterülő réten, ahol a Tapolczai Football Club mérkőzött meg a Jánosházi Sport Clubbal. A tapolczai csapat láthatólag hátrányban volt a vendégcsapattal szemben, úgy felszerelés, mint training tekintetében. Szorongva lestük a játék kezdetét jelző siposzt s magunkban már előre restelkedtünk a várható vereség miatt. Azonban a játék meglepetéseket hozott. A tapolczai csapat, dacára a training teljes hiányának, nagyon szépen megállotta a helyét, sőt csakhamar fölénybe is került és az ellenfél kapuját szorongatta. Nem szabad megfeledkeznünk a szélről sem, mely mint huszonharmadik játékos szerepelt s szemmel látható nagy szerepet játszott. Benedek éles kapulövése az első goalhoz juttatta a tapolczai csapatot. A közönség öröme percekig tartó tapsban tört ki, ami a játékosokra lelkesítően hatott. A következő percekben a tapolczaiak szép le-rohanása, melynél igazán szép összjátékot produkáltak, meghozta a második goalt. A kezdés után hol egyik, hol a másik kapu előtt tolytak le izgalmas jelenetek, míg végre kétségbeesett küzdelem után a vendégcsapat beadta az első goalt. Rövid játék után félidőre sipolt a bíró. Félidőeredmény 2:1.

A fenyegető felhők hazatérésre birták a közönség nagy részét. Csekély nézősereg előtt csepegő esőben indult meg a második félidő. Most tűnt ki a jánosházi csapat nagy előnye. Percek alatt kiegyenlítették és a félidő végén már 4:2 arányban verték a tapolczai csapatot.

Nem szabad elfelejteni, hogy amíg az első félidőben a tapolczaiak széjjel játszottak, a második félidőben kapucseren után a megerősödött szél ellen kerültek s ez a körülmény is döntő befolyással volt az eredmény kialakulásánál.

A jánosházi csapatot ügyes játékáért elismerés és dícséret illeti, de nem hallgathatjuk el, hogy a velük jött bíró talányszerű játékvezetése kínosan meglepett bennünket. Néhányszor nagyon önkényesen bírálta el a helyzetet, miközben Ő is rugott — bele a játék-szabályokba.

Ma vasárnap a tapolczai csapat látogat el Jánosházára s eltökélt szándékuk, hogy revanchot vesznek a vereségért. Vederemo.

LL.

Gyújtogató villám. Folyó hó 29-én d. u. 3 órakor a villám lecsapott a kővágóörsi Vörösdombon hegyesdi Tóth Lajos nagybélő szalmakazalába, amelyet fel is gyújtott, azonban felét mégis sikerült megmenteni, mert a községből a helyszínére gyors segély érkezett.

Egy család pusztulása gombaméregtől. A szomszéd Kisapáti községben egy fiatal házaspár lett áldozata a mérgező gombának. Molnár Lajos kisapáti—nemesgulácsi vasuti állomás váltóőre a gombanövésnek kedvező időben sok gombát szedett, hogy abból ő és családja jóllakják, azonban úgy látszik sem ő, sem a felesége nem tudták megkülönböztetni a jó gombát a mérgező gombától, mert amint a nagymennyiségű gombát július hó 28-án vacsorára Molnár és felesége, továbbá anyósa meg a háromnegyed és két éves két kis gyermekük elfogyasztották, néhány óra múlva rosszuléltől panaszkodtak mindannyian. A betegekhez kiszálltak dr. Varjas Gábor és dr. Klein Gyula, akik már borzasztó kinok között találták az egész családot. Ellenszereket adtak be nekik, azonban már mit sem használt, mert a fiatal házaspár és az öreg asszony szörnyű kinok között meghaltak, a kis gyermekek, akik úgy látszik keveset ettek a mérgező gombából, szintén súlyos betegek, azonban lehet, hogy megmenekülnek a haláltól. Molnár Lajos 27 éves, felesége 26 éves; július 30-án temették el őket Kisapátiban a lakosság általános részvételével. Somogy megyében, Felsőszentmártonban egy napon kilencen haltak meg a mérgező gombától. Egy-egy ily megrázó esemény újabb óvatosságra int, hogy az evésre szánt gombát megválogassuk. Szegény Molnár sem volt elég óvatos, pedig a látogatásban náluk lévő budapesti rokonuk figyelmeztette, hogy előtte gyanus a szedett gomba, ne egyék meg, azonban Molnár el nem hitte s így lett ő és családja tudatlanságuk áldozatává.

A rendkívüli katonai szolgálatot teljesítők adóhátraléka. A m. kir. pénzügyminiszter rendeletet adott ki, melyben utasítja az egyes pénzügyigazgatóságokat, hogy a rendkívüli katonai szolgálatot teljesítők adóhátralékának behajtását mindenütt függesszék fel.

Értesítés. A sümegi államilag segélyezett községi polgári leányiskolával kapcsolatosan folyó évi szeptember 1-től internátus nyílik meg elemi és polgári iskolába járó leánykák számára. Az ellátás díja (élelmezés, mosás, fűtés, világítás) havi 45 korona, mely mindig előlegesen fizetendő. A társalgás nyelve az iskolán kívüli időben német is. Francia nyelv és zongora tanításáért külön kell fizetni. A fölvetelre vonatkozó megkereséseket a polgári leányiskola igazgatónöjéhez tessék intézni.

A Jegyzők és Egyéb Községi Tisztviselők Országos Nyugdíjpótló Egyesülete. (Budapest, Kálvin tér) ez uton is közhírré teszi, hogy különösen a kisebb jövedelemmel bíró községi jegyzők és egyéb községi tisztviselők silány nyugdíjaiknak kiegészítése céljából alakult nyugdíjpótló intézményét a Községi és Körjegyzők Országos bankja rt. égisze alatt (alaptőke 3.000.000 K.) megalapítván, ennek alapszabályai a Nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter úr által 181.322—912-V. a. sz. leiratával jóváhagyást nyertek s az egyet működését ezen évi február hó 1-én megkezdte. A belépni szándékozók születési és házassági anyakönyvi kivonaton kívül egyéb okmány bemutatására nem kötelezettek Ehelyen említjük meg az alapszabályoknak azon igen kedvező intézkedését, hogy az alakulás ezen első évében korára való tekintet nélkül mindenki beléphet az egyesületbe, aki községi tisztviselői állásra élethossziglan megválasztva, vagy kinevezve van, sőt az alapszabály ezen kedvezményt a Jegyzők bankjának részvényeseire is kiterjesztette. Biztosítható nyugdíjösszeg 200 K-tól 2000 K-ig. Fizetendő díj évi 8%. Belépési nyilatkozatot az egyesület készséggel küld.

Bacsányi-tér. Harminc évi hű szolgálat után örökre lehunytá szemeit a törökkanizsaiak derék csőze. Ez magában véve még nem lenne olyan szenzáció, mert Vojtina szerint egy kis halál nem tesz semmit, de nevezetessé teszi a dolgot a törökkanizsaiak halála.

Azzal jutalmazták meg ugyanis érdemes csőszüket hosszú „közéleti tevékenységért”, hogy Szegeden a többi nagyok mellé neki is szobrot emelnek. Hiába, a derék nem fél az idők mohatól!

Mig a törökkanizsai bíró már a szobrokat

tanulmányozza, hogy milyenre „mintázzák” meg csöszüket a halhatatlanság számára, addig a mi sorsuldözött Bacányink „elfelejtve nyugszik ciprusa tövében.” Pedig ő „is” hosszú ideig és hiven szolgálta a hazát, sőt rabláncot is viselt a halhatatlanság keserű kenyerét is ette hazájáért. Es mégis, a törökkanizsai csösz szobra már régen fenn fog állani, mikor mi még elgondolni is vakmerőségnek tartjuk, hogy lesz egykor Bacányi szobor is. Minek neki a szobor, mikor ő ércnél maradandóbb emléket állított műveiben? Nem ez a baj, hanem — valljuk meg az igazat — senki sem áldoz szívesen egy „kapa-kaszakerülő” emlékére. Igazuk van: Egy csösz, az már más!

— Dehogyan van igazuk, szól közbe a törökkanizsai bíró, csak törpe kor felejtethetős nagyságot!

— De nincs pénzünk hálásnak lenni!

— Pénz nélkül is leróhatjátok a kegyelet adóját, felel a bíró. Hiszen most parkirozzák majd a Dienes teret, a Bacányi szobor helyét, hát nevezeték el e teret Bacányi térnek, ez a hála nem kerül pénzetekbe. De ne igen siessetek, mert ha mint marhamegállót nevezeték el róla, megfordul sirjában a költő. Talán igaza van a törökkanizsai bírónak!

A „Badacsonyi Kultúregyesület” közgyűlése. Az 1910. évben megalakult „Badacsonyi Kultúregyesület” 1913. évi július hó 27-én tartott alakuló közgyűlésén működését újra megkezdte, a melyben az érdeklődők igen szép számmal jelentek meg és ugyanakkor alakította meg tisztikarát és választotta meg választmányát. Megválasztottak: Disznóvárosi egyhangú nagy lelkesedéssel herceg Esterházy Miklós. Disznóvárosi: Nagy Albert hercegi kormányzó, Hertelendy Ferenc főrend, dr. Óváry Ferenc. Elnökök: Dr. Magyar Károly orsz. képviselő. Alelnökök: Déry Béla festőművész, a „Nemzeti Szalon” igazgatója, Ibs Nándor, dr. Preisz Hugó egyetemi tanár. Titkár: Vajda Elek. Pénztárnok: Tretter Dénes hercegi intéző. Választmányi tagok: Dr. Alpár János, Csala György, Csala Gergely, Fackh Elemér, dr. Gicher Lampert, Grubanovics Gyula, Horváth József plébános, Krajcsovic Ignác intéző, Kovács Bálint, Leszner Sándor, Malatinszky Ferenc, Morocz József, dr. Siklóssy Miklós, Stráasser Béla gyárigazgató, Székely János főállatorvos, Szücs Jenő földbirtokos, Szalay Dezső földbirtokos, Tormássy József, Weiler Kálmán földbirtokos, Vizelety Ferenc. Az egyesület 73 tagja van, 480 kor. évi bevétellel. De nap nap után új tagok jelentkeznek. Az egyesület az 1913. évi működési programját már kitűzte, legelső teendőül az határozott el, hogy a herceg tulajdonát képező Balatonpartot működési terület megnyerhesse. Ismerve a főur kultúrális eszmék iránti érdeklődését, teljes a remény, hogy a partot egész Lábdaiig e célra át is engedi. A bizottság elhatározta, hogy jövedelmének gyarapítására 1913. évi augusztus hó elején, táncos egybekötött ismerkedési estét rendez, a mely iránt nagy az érdeklődés.

Legnagyobb öröme a szülőknek, ha gyermeke egészséges és szépen fejlődik. Minden anya tudja, hogy ezt csakis úgy érheti el, ha gyermekét rendszeresen a Nestlé-féle gyermekléptel táplálja, mely készítmény a csecsemők, a beteg és egészséges gyermekek legjobb tápláléka. — Próbadozokat díjtalanul külg a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstr. 187.

A tapolczai járványbizottság gyűlése. A kolera veszélyből kifolyólag Karácsony Kálmán főszolgabíró felhívást intézett a község elöljáróságához, hogy a járványbizottság tartson értekezletet és tegye meg a szükséges megelőző intézkedéseket. A felhívásra a bizottság az elöljárósággal együtt augusztus 1-én Ley József elnöklésével értekezletet tartott, amelyen a főbíró rendeletét tárgyalta. Elnök felkéri dr. Lőke Mór közegészséges orvost, hogy tegye meg erre nézve a teendő intézkedéseket. Dr. Lőke előadja, hogy az u. n. járványkórházzsoba teljesen felszerelve készen van. Ajánlja utcák, terek, udvarok stb. tisztántartásának ellenőrzését, s közegészségügyi bizottság megalakítását, akik a községet hetenkint egyszer bejárják

és a netáni mulasztásokról jelentést tegyenek. Indidványozza, hogy a járványbizottság tegyen ajánlatot az elöljáróságnak a Petőfi utca csatornázására. Mindezek elfogadása után elnök dr. Lőkének köszönetet mondva az értekezletet bezárja. E gyűlésből kifolyólag az elöljáróság utána azonnal gyűlést tartott, amelyen elrendelik a kutaknak közös vödörrel való ellátását, kerületének feltöltését, pöcegödörök készítését, utcák, köztterek, udvarok tisztántartását, csatornák fertőtlenítését. Báthory rendőrbiztos előadja mindazon rendeleteket, amelyek erre vonatkoznak és amelyekre a jelzett rendelkezéseket elhatározzák. Az ellenőrzést rendőrbiztos vállalja, aki egy-egy elöljáróval fogja időközönként a város utcáit, magánházak udvarait megtekinteni s az esetleg tapasztalt mulasztásokról jelentést tenni.

Katonai táviró gyakorlatok Balatonfüreden. A budapesti honvéd táviró iskola évről-évre harcszerű táviró gyakorlatát ez évben a Balaton körül tartotta. A gyakorlaton, mely július hó 22-én kezdődött s 4 napig tartott, összeköttetést létesítettek a fő nagyobb helyei u. m. Balatonfüred, Badacsony, Tihany, Keszthely és Siófok közt, továbbá Budapest és Székesfehérvárral. A táviratozás céljaira felhasználták az állami táviróvezetéseket, míg a Balaton felett fényszórószerű távelfelző készülékekkel adták le távirataikat. A gyakorlat kitűnően sikerült, de a közhatalom a rossz idő miatt nem láthatta a 70—80 kilométerre ható fényszórók működését.

A balatonfüredi gyógytermet, amelyet újonnan átalakították július hó 20-án nyitották meg a fürdőközönség élénk részvételével. Ez alkalommal táncos egybekötött hangverseny is volt.

Új választókerületek Zalamegyében. A választókerületek új beosztásáról szóló törvényjavaslat szerint, megyénkben Nagykanizsa és Zalaegerszeg önálló választókerületek lesznek.

Detektív rendőrök Nagykanizsán. A vidéki rendőrségek fejlesztésére a belügyminisztérium nagyobb összeget utalt ki, amelyből Nagykanizsa kilencezer koronát kapott. Ebből két detektív állást szerveznek, amelyre most hirdette ki a pályázatot Deák Péter otthelyi rendőrkapitány. A detektívek javadalmazása 1400 korona fizetés 560 koronára lakbér.

A keszthelyi kórház javára július hó 20-án tartott népnépszavazás 3047 korona 53 fillér tiszta jövedelmet eredményezett.

Aliga, — Aligha. A monda szerint mikor Szent István egyik hadjáratairól Veszprémbe volt menendő, a Fokszabadi község határára látott fensikont, ahonnan szép kilátás nyílik a Balaton nagy részére és Veszprémmegebe, megállt taborával, széttekintett s a mai Szent-Király-Szabadját Veszprémnek gondolván így kiáltott fel: „Ime ott van Veszprém!” Vezére jobban ismerve a helyszínt, kedélyesen osak annyit jegyzett meg: „Aligha!” A helyet, hol e beszélgetés folyt, a keszei ember szerint ezért hívják Aligapusztnak.

Újfajta hamispénz. Teljesen újfajta pénzhamisításnak jött nyomára a tabi állomási pénztárnok. Egy tabi kereskedő leküldötte inasát, hogy a vasuton érkezett szállítmányt váltsa ki. A kapott pénzen észrevette, hogy az egyik 10 koronás arany igen nehéz, majd odaütve az asztalhoz, annak semmi hangja sem volt. Mindjárt tisztában volt a dologgal, lefoglalta a pénzt s elküldötte a törvényszéknek. Az arany oly anyagból készült, hogy az ember kezével teljesen össze tudta hajlítani. Ez az első eset, hogy hamis aranypénz jött forgalomba.

Nem sikerült öngyilkosság. Buzás József 65 éves nemesbíró földműves, pénteken délután a bírói állomáson a személyvonat elé vetette magát, keresve a halált. A pályáról észrevette és jelt adott a mozdonyvezetőnek: a vonat oly szerencsésen, idejében állt meg, hogy csak kisebb sérüléseket okozott Buzás fején, melyeket a gyorsan hívott orvos a helyszínen bekötöztet. Hogy mi vitte rá az öreg, hatvanöt éves embert az öngyilkosság gondolatára, még nem tudni.

A Balaton áldozatai. E nyáron sok áldozata volt már a nagy tónak. Egy egész piciny emberke lelte most halálát a hullámsírban. A badacsonyi kikötőn játszadozott egyedül Kelemen Józsi két és fél éves fiúcska, miközben szerencsétlenül a vízbe esett és szegényke nagyon megszorította korai halálával az ő szülőit.

Fürdővendégek a Balaton partján. A „Magyar Tenger” legutóbbi száma szerint Balatonalmádon 358, Balatonföldváron 223, Balatonfüreden 630, Gyenesdiáson 86, Hévízen 3036, Tihanyban 30 fürdővendég van. Ezek közül a kisebb fürdőhelyeken vannak vendégek, de mindenütt a múlt évinél sokkal kisebb számban, csupán Hévíz az, amelyet a kellemetlen időjárás dacára is nagy számú vendég látogat.

Templomjavítás. A tapolczai rom. kath. plébániatemplomot Bárány Horváth Károly bíboros-püspök kívül és belül kijavíttatja. Most a torony kijavítását és átfestését végzik. Sajnos, hogy az alkalmatlan időjárás miatt a munka lassan halad. — A tapolczai izr. imaházat pedig az izr. hitközség kifesteti.

Tűzoltók köszönete. Marton Gyula úr 140 koronát volt szíves, a nála volt tűzvész alkalmával az oltásban résztvevő tűzoltók jutalmazására, hozzám küldeni, amelyért bajtársaim nevében is hálás köszönetet mondok.

Fülöp Károly

főparancsnok.

A tapolczai országos állat- és zsvibvásár folyó hó 6-án — szerdán — lesz.

A Marton-féle fatelep égése. A múlt hétfőn, július hó 28-án, hajnali fél három órákor, eddig még ki nem derített okból, kigyuladt a Deák Ferenc-utcában lévő Marton Gáspár és Fia cég hatalmas fatelepe. A tűz, amelynek híre gyorsan elterjedt a városban, a telepnek a város fölött húzódó utast mellett épült raktári részében keletkezett, az eddigi nyomozás szerint gyújtogatásból eredt, erre engednek következtetni a jelzett utvonalon, a tűz keletkezése helyén talált bűnjelnek. A kivonult tűzoltóság és a község lakossága siettek az általános közbecsülésben lévő cég segítségére. A tűz a faraktárban, ahol óriási mennyiségű deszka, kafa és egyéb faanyag volt raktározva, gyorsan terjedt és csakhamar emeletnyi magas hatalmas lángoszlop festette pirosra a pirkadásban szürkülő eget, borzalmas félelmet keltő látványt nyújtva. A tűzoltók a lakossággal együtt a tűz továbbterjedésének megakadályozására iparkodtak, ami sikerült is, mert úgy a szomszéd házakat, mint a fatelep egy részét sikerült megmenteni, mégis a kár igen nagy. A mentés nehéz munkájában valóban dicsőre méltó tevékenységet fejtettek ki tűzoltóinkon kívül igen sokan mások. Jólehet úgy az összes tűzoltók, mint egyesek önfeláldozóan dolgoztak, mégis ki kell emelnünk közülök Fischer Albert, Kvintovics János, Nagy Gergely, Szendi Ferenc és Fekete Pál tűzoltókat, akik fáradhatatlan kitartással a tűz teljes eloltásáig dolgoztak. Adjon nekik jutalmat a felebaráti szeretet önzetlen teljesítésének tudata. Dicsőret illeti a nemrég alakult cserkész csapatot is a gépek hajtásánál kifejtett tevékenységükért. A vízszerezés munkája ment azonban kezdetben lassan, amiről lapunk jelen számában külön cikkben emlékezünk meg. Még hétfőn délután is munkát adott a nagy fatelep tűzkes gerendáinak teljes eloltása. Az oltásban segítségre jöttek Gyulakeszi, Nemesgulács, Sümeg és Keszthely tűzoltói egy-egy fecskendővel, azonban a három utóbbi inkább csak a takarítási munkálatokban segédkeztek, mégis köszönet Tapolcza iránt érzett jóindulatukért. A fatelep biztosítva volt s így a kár egy része megtérül. A tűz keletkezésekor azonnal az a gyanu támadt, hogy azt gyújtogatás okozta. A nyomozás ez irányban meg is indult s annak kiderítése érdekében a rendőrség és csendőrség az adatokat addig nyilvánosságra nem hozza, általános azonban a gyanu egy szegény, együgyű pirománikus diszeli asszonyra, aki ott egy hét leforgása alatt tíz házat gyújtott fel, aminek egy részét azonban keletkezésében elfojtották.

A megszőkött török menekültek. Mint ismeretes, a kaposvári török menekültek közül kettőt sikerült hamarosan elfogni, a másik háromnak azonban nyoma veszett. A három közül az egyik a napokban visszakérült Kaposvárra, a hol elfogták. A másik két török menekült nyomtalanul eltűnt. Az elfogottak pedig „egy esetben” várják, hogy velük a hadügyminiszter rendelkezék.

Révfülöp. A 80 ezer koronába került révfülöpi kaszinó megnyílt. Eddig mintegy 100 tagja van, urak és nők egyaránt. A világos, barátságos olvasótermet, a női salont, a játékszobákat sűrűn látogatják. Legkedveltebb helyisége azonban a tágas, széles terasz, melyről a Balatonra és Révfülöp hegyes, zöld hátterére remek kilátás nyílik. Élénk fürdőéletről tanuskodnak a tombolajátékok, teniszeresenyek rendezése.

Szerencsétlenséget okozó automobil. Tegnap reggel gyors irányban ment keresztül a főútcán a 949—1. számú automobil Keszthely felé. A temetőnél találkozott Cságyó Pál hintójával. A kocsi, aki egyedül ült a kocsin messziről intett, hogy lassítsa menését az automobil, azonban vezetője erre mit sem adva, a kocsit felé tartott, amitől a lovak megijedtek, hirtelen megfordultak miközben a kocsit felborult, a kocsi nagy ivben az utmenti árkon keresztül a földre esett, a megrémült lovak pedig vágtatva hurcolták a felborult kocsit. A kocsi könnyebb zúzdást szenvedett, a kocsit és a szerszám pedig teljesen elpusztult. A lovakat csak nehezen lehetett elfogni. A kár mintegy 600 korona. Az automobil Keszthely felé ment és száma után tulajdonosával szemben kártérítési igényt fognak megindítani.

Megszőkött a fogházból. Nikolics Mária cigányleány már hét hónap óta volt illetőségének megállapítása miatt a tapolczai fogházban. Jegyese volt Jakab Antal cigánylegény, aki elis jött érte, hogy egybekeljenek. Csak még néhány napig kellett várniok míg a legény igazolványa megérkezik, hogy egybekelve a leány is illetőséget nyert volna. Azonban a tüzes vérű cigánylegény azt be nem várva, csütörtökön este egy őrizetlen pillanatban jegyest a fogházból megszőköttette. Nyomuk veszett.

Vigyázzunk a pénzre. Egy taliándörögdi gazda a lesencetomaji vásár napján a tapolczai piacon szalonnát vásárolt. Pénzes erszényét azonban kabátja zsebje helyett, ruhája mellé csúztatta. Csak később vette észre, hogy 70 koronája elveszett. Kidoboltatta, és csakhamar elárulták, hogy a megtaláló Tóth Mária 14 éves leány volt, ki a pénzt hazavitte ugyan, de édes apja azt a rendőrségnek visszavitte.

Iskolaszéki gyűlés. A tapolczai rom. kath. iskolaszék ma délelőtt 10 órakor a rom. kath. elemi fiúiskolánál egy új osztály felállítására és építése ügyében gyűlést tart.

Nyilvános köszönet.

Mindazon t. polgártársaimnak, kik fakeskedésben a minap pusztított tűzvész elhárítása körül fáradozni szívesek voltak, lehetetlen külön-külön köszönetemet kifejezni, miért is városunk t. hatóságainak t. polgártársaimnak, az önkéntes városi és környékbeli derék tűzoltócsapatoknak, valamint rendőrségünknek ezuton fejezem ki legőszintébb, hálás elismerésemet.

Marton Gyula.

Nyilvános köszönet.

T.

Hungária Általános Biztosító r. t.

Budapest.

Folyó hó 28-ikán, hétfőn, fatelepünkön történt tűzkárunkat Önök a tűz keletkezése után két nap alatt megállapították.

Indítatva érezzük magunkat Önöknek gyors és minden tekintetben előzékeny eljárásukért őszinte köszönetünket kifejezni.

Tapolcza, 1913. július 31.

Marton Gáspár és Fia s. k.

Szerkesztői üzenetek.

M. S. Kővágóörs. Köszönjük. Szerencsétlenségen minél gyakrabban változatos anyaggal.

V. J. Magánügyekkel nem foglalkozunk.

N. J. Igaza van. Úgy látszik csak az alispán rendelete fog a dolgon segíteni. Mi megtettük kötelességünket.

R. M. Jótettekért kevesen mutattak közülök háladososságot, pedig éppen ők élvezik jóságukat, akik leg-rutábban viselték magukat.

J. B. Ilyen esetben az emberek idegesek, sok megbocsátandó.

Tapolcza nagyközség előljáróságától.

2635—2759.

Hirdetmény.

A köztisztaság fentartása érdekében felhivatnak a háztulajdonosok, hogy udvarukban lévő trágyagödröket azonnal, de legkésőbb 3 nap alatt készítsék el úgy, hogy annak leve még **esőzés alkalmával se** folyhasson ki az udvarra, vagy utcára.

A lakóházak kapui előtt lévő víz-áteresztők nyílása tisztítandó. Azon áteresztő, melynek nyílása szűk és a vizet szabadon át nem engedi, kicserélendő.

Minden gyanus, főleg hányással és hasmenéssel járó megbetegedés azonnal bejelentendő.

A köztisztaság fentartását a rendőrség gyakori vizsgálatokkal fogja ellenőrizni, a mulasztók a legszigorubbansznek büntetve.

Belgrád, Visnyisa, Mirjevó, Valjevo, Stopari, Stubline, Lajhovac, Vranja, Zerkovac, Ristovac, Zlatokop, Lipovac, Vladicin, Kragujevac, Krusevac, Bogdanje, Cithik, Cupriju, Parucin, Milo-sevo, Prasinski, Nis, Alexinac, Pirot, Schabat, Krupanj, Jemedria, Palanka, Krujevo, Krivi, Vir és Lukovo szerb városok, illetve községekben és Temessziget községben az ázsiai kolera hivatalosan megállapított.

Figyelmezteti az előljáróság a la-

kosságot, hogy 600 koronáig terjedhető és behajthatatlanság esetén 30 napi elzárásra átváltoztatható, büntetés terhe alatt minden idegen megyéből, de főként a fent említett helyek közeléből érkező és nála megszállt, jelentsen be.

A községi előljáróság most iratja össze azon lakosokat, kik a vármegye területén kívül, mezei munkában dolgoznak. Felhivatnak ezek hozzátartozói, hogy hazaérkezésüket azonnal jelentsék az előljáróságnál. Ha pedig az illető valamely koleragyanussal, fertőzött helyről, vagy az Alduna vidékéről érkezik, ezen eset még az illető beérkezése előtt a rendőrségen bejelentendő.

A járványbizottságnak tegnapi napon tartott ülésében a köztisztaság fentartása és a közegészség megóvására a legmesszebbmenő intézkedések történtek.

Horváth Jenő s. k. Győri János s. k.
főjegyző. bíró.

316. R.—913.

Minden tüzesetnél tapasztalható, hogy az oltásban segédkezésre kötelezett lakosság és a vízfordásra köteles fogattulajdonosok a vész színhelyén megjeleneni vonakodnak, a helyszínén összegyűlt kíváncsi néptömeg legnagyobb része pedig segédkezés helyett kárörvendve nézi más vagyonának pusztulását.

Ezen embertelen és szégyenteljes magatartás az oka többnyire annak, hogy a sokszor csekély, idejében könnyűszerrel elfojtható tüzekből kiszámíthatatlan károk származnak, másrészt a hatóság tevékenységét bénítja; mert a vész színhelyén a rendfentartás, az élet- és vagyonbiztonság megőrzése körül szükséges munkálatok helyett kényszerítve van a tűz színhelyét elhagyva utcáról-utára, házról-házra járva a szükséges munkaerőt ugyszólván karhatalommal elővezetni.

A héten történt nagyobb tüzesetnél lehetett főként észlelni, hogy akkor, midőn csaknem az egész község ki volt téve a fenyegető tűzvésznek, a szomszédos utcák lakói nyugodtan csépeltek udvarukban s a fogattulajdonosok legnagyobb része a mezőre ment dolgozni.

A községi előljáróság megbízásából közhírré teszem, hogy a tűzrendészeti szab. rend. 50. §-a szerint minden községi lakos, ki állandóan lovas, vagy igavonó marhás fogatot tart, köteles fogatával a tűzszínhelyén azonnal és felhívás nélkül megjelenni, oda vizet hordani, vagy a tűzoltókat és szereket a helyszínére szállítani. Vízfordásban a község összes lakossága és tűzhöz máshonnan jött egyének is tartoznak segédkezni. A telkén lévő vizet az oltástól senki el nem zárhatja.

Jövőben azok, akik ezen rendelkezés ellen vétnek, az 1879. évi XL. t.-c. 141. §-a alapján 600 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel lesznek büntetve.

Tapolcza, 1913. július hó 29.

Bátori József,
rendőrbiztos.

A Sümegi-utcában levő, 4 szobából és megfelelő mellék-helyiségekből álló adómentes új

HÁZAMAT ELADOM, esetleg szőlővel is elcserélem.

Tapolcza, 1913. jul. 26.

HORVÁTH JENŐ
főjegyző.

Dr. Aschenbrandt-féle eredeti

rézkénpor

kapható

LUSTIG JÓZSEF ÉS FIA
CÉGNEK, TAPOLCZÁN.

ELADÓ Badacsonylábdiban a vasúti állomás közelében

1127 :-: **SZŐLŐTERÜLET**

:-: □-öl rajta egy 3 öles holtpincével.

Bővebbet Zsiborác Ferenc és Mária Badacsonylábdihegy.

Kiadó három lakás

az összes mellék-helyiségekkel azonnal. Butellamérésre különösen alkalmas, mert forgalmas helyen van. Esetleg az egész ház mely több lakásból áll, kedvezményes áron ELADÓ.

Bővebbet SZUCS ERNŐ Kossuth Lajos-u. 24.

CSAKIS ELŐKELŐ

család gyermekei az 1913—1914. tanévre

TELJES ELLÁTÁST

nyerhetnek Nagykanizsán izr. családnál.

Elsőrendű étkezés, kényelmes lakás és

szigorú felügyelet.

Cím a kiadóhivatalban.

Eladó 10 jó állapotban levő 10-22 hl. ürtartalmu üres

boroshordó.

Bővebbet a kiadóhivatal.

607—1913. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bír. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tapolczai kir. járásbírószág 1913. V. 408. számú végzése által Kühne gépgyár végrehajtató javára a gyulakeszi-i szőlő-hegyen 450 kor. tőke és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírólágg lefoglalt és 1335 koronára becsült 2 hordó borral, üres hordók, eke, taliga, szecsavágó és hajtó rostából álló ingóságoknak nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis gyulakeszi-i szőlőhegyen leendő eszközzésére 1913. év augusztus hó 13. napjának d. e. fél 9 órája határidőül kitűzték s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Tapolcza, 1913. évi július hó 27. napján.

Kerkápoly, bír. vhajtó.

4162/tkv. 1913. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tapolczai kir. járásbírószág, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a kir. kincstár és társa végrehajtóknak Zsuhár János tapolczai lakos végrehajtást szenvedő elleni 217 kor. 10 fill. és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverés a tapolczai kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság területén lévő: a kisapáti 220. sztykvb. 627. hrsz. Zsuhár János nevén álló kisapáti hegyi pincésszőlőre 834 korona, terhelő 2100 kor. agrárkölcson, ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és erre határidőül 1913. évi augusztus hó 22. napjának délelőtt 10 órája Kisapáti községhezához, alulirt telekkönyvi hatósághoz kitűztetik.

Az ingatlanok a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -ánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 20%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, esetleg a bíróságnál való előleges letételét hitelt érdemlőleg igazolni.

Az árverési feltételek alulirt telekkönyvi hatóságnál és Kisapáti községhezához betekintethők.

A kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság.

Tapolcza, 1913. május hó 27. napján.

Papp, sk. kir. járásbíró.

A kiadvány hitelűl:

Ján, kir. telekkönyvvezető.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesítjük a t. közönséget, hogy a **villamos erőre berendezett**

FAAPRÍTÓ-GÉPÜNKET

átalakítottuk nagyobb üzemre és tökéletesítettük ugyannyira, hogy nem lesznek fennakadások többé.

Arra pedig, hogy embereink lelkiismeretesebben vágjanak, nagyobb figyelmet fogunk fordítani. Miért is kérjük a t. közönséget, hogy akinek fája van vagy lesz, aprítani való, az most jegyeztesse elő, hogy mindenkinél időben végezhesse.

Tisztelettel
Keszler és Rózsa.

Azonnal kiadó 1 lakás.
BOGDÁN LAJOS Arany János-utca 20.

Hirdetések felvételnek
a kiadóhivatalban.

HIRSCH JÓZSEF

hentes üzlete és füstölője

TAPOLCZA, főtér.
Telefonszám 96.

Állandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna és szalámiból.

Friss sertéshus, I. rendű sertés-zsirháj és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg felvágottak.

Naponta saját készítésű friss virsli, kalbász, párisi és szaládé.

Legolcsóbb napi árak!

Egy diszes

ebédlő kredenc nagy tükör és 6 darab szék olcsón eladó.

Bővebbet a kiadóhivatal.

Egy okos fej

minden alkalommal

Dr. OETKER sütőporát használja
ára 12 fillér.

Teljesen higiénikus, orvosok által ajánlott élesztőpótló. Használata által minden tészta nagyobb, lazább és könnyebben emészthetővé lesz.

Dr. Oetker-féle Vanilincukor á 12 f.

a legnemesebb fűszere minden tésztának, kakaó és tea, csokoládé és krém, kuglupf, torta, pudding és tejszín, továbbá finom vagy porcukorral vegyítve mindennemű sütemény behintésére. Pótól 2—3 cső vaniliát. Ha fél-csomag **Dr. OETKER VANILINCUKROT** 1 kgr. cukorral keverünk és ebből 1 vagy 2 teáskanálnyit 1 csésze teára öntünk, úgy egy kitűnő aromájú, teljes italt kapunk.

Dr. OETKER sütőpora és vanilincukra minden fűszerkereskedésben stb. kapható. Kimerítő használati utasítás minden csomag mellett. Receptgyűjtemény ingyen!

ZENEINTERNÁTUS

Csáktornyan (Zalamegye) Vasut-utca 6., oly fiatal hölgyek számára, kik magukat zenében kiképezni óhajtják.

Teljes ellátás, alapos zenei oktatás, esetleg idegen nyelvek tanulása. Anyai felügyeletről, testi és lelki nevelésről gondoskodik

Schmidt Edéné zenekonzervatoriumot végzett zenetanító.
Kivánatra részletes prospektust küld.

Értesítjük t. üzletfeleinket, hogy a tűzvész folytán fakereskedésünkben beállott üzemzavar, üzletünk további rendes folytatására különös befolyással nincsen. Városi raktárepületeinknek rövid időn belül leendő felépítéséig t. vevőinket a vasut mellett elterülő telepünkön minden néven nevezendő faanyaggal kifogástalanul kiszolgáljuk.

MARTON GÁSPÁR ÉS FIA.

Naponta friss teavajat, tejszint, turót, tejfelt árusít s édestejet házhoz is szállít
Lustig Sámuelné.

Zalamegyei

Kékkuti

Anna-forrásviz

legkitünőbb üdítő és gyógyital.

1912. évben Párisban és Londonban aranyéremmel kitüntetve.

Tulajdonos:

TOLNAY LAJOS GYOR.

Telefon: 462. szám.

Telefon: 462. szám.

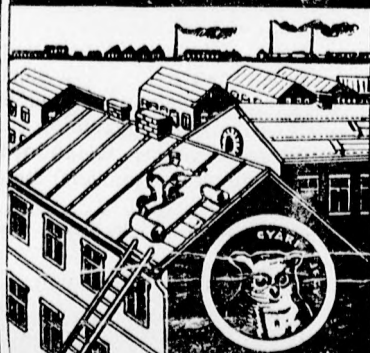

1 1/2 l. üveg üvegestől 30 fillér, csak töltés 10 fillér, kisebb üvegek töltése 8 fillér.

TELJESEN UJ
HÁLÓSZOBABUTOR
MATT TÖLGYFÁBÓL
OLCSÓN ELADÓ
(BADACSONYBAN).

Bővebbet a kiadóhivatal.

**KOLLARIT-
BÖRLEMEZ**
KAUCSUK-KOMPOZITÓVAL BEVONT
SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

UTÁNZATTÓL ÓVAKODJUNK!

**KOLLARIT-
BÖRLEMEZ**

kaucsuk-kompozitóval bevont ruganyos, viharbiztos és időtálló szagtalan fedéllemez. A jelenkor legjobb tetőfedéllemeze.

Végtelenül tartós!!!

Régi zsindelytetők átfedésére kiválóan alkalmas. — Sem mázolni, sem mézslével bekenni nem kell.

Tapolczán kapható:
JUNG ÁDÁM
vaskereskedésében,
a Marton-féle fakereskedéssel szemben

Mit kiabál?

hiszen mindenki tudja már, hogy a

MÁGNÁS

CIPŐKRÉM

Minősége kitünő
puhit, tisztít,
fényesít.

Gyártja: **HERCZEG és GEIGER**
Csász. és kir. udvari szállító Budapest,
KAPHATÓ MINDENÜTT.